

KHO BÁU Ở PHỐ CỔ

UBND thị xã Hội An đã đồng ý cho gia đình họ Diệp ở ngôi nhà số 80-82 Nguyễn Thái Học mở cửa đón khách du lịch. Ngôi nhà cổ này là một kho báu với hàng nghìn cổ vật quý hiếm, nhiều món có hàng nghìn năm tuổi, được lưu giữ cẩn thận mà chủ nhân là một người đàn ông độc thân - hậu duệ đời thứ năm của dòng họ Diệp. Đây sẽ là bảo tàng tư nhân đầu tiên tại phố cổ Hội An.

Trong ngôi nhà này toàn bộ tầng trệt dành để trưng bày các loại bình, lọ gốm và chén bát sứ đời nhà Minh, nhà Thanh (Trung Quốc) với hai dãy tủ gỗ cao tận trần nhà chất kín cơ man nào là lọ, bình và đồ gia dụng các loại. Trên căn gác là những chiếc độc bình cổ cao gần 1m, choé đựng rượu, đĩa men lớn với đường kính cỡ 50cm... Chưa hết, của gia bảo của dòng họ Diệp còn chứa đầy trong những chiếc tủ. Đó là những cổ vật của nhiều nền văn hoá khác nhau mà tổ tiên và chính bản thân ông Diệp Gia Sùng đã dày công sưu tầm và cất giữ cẩn thận suốt hai thế kỷ qua.

Trong kho tàng quý giá ấy, ngoài các đồ vật bằng gốm, sứ được sản xuất từ các triều đại Đường, Minh, Thanh; các vật dụng bằng đất nung có từ thế kỷ 1 trước Công nguyên tìm thấy ở các di chỉ văn hoá Sa Huỳnh, còn có hai chiếc gương soi mặt bằng đồng và một triện đồng có khắc hình con lân của vương triều Chăm-pa. Ông Sùng cho biết chiếc triện đồng ấy đã có người ngã giá cả chục lượng vàng nhưng ông không bán, bởi theo lời ông: "Tôi có một nguyên tắc là không bao giờ bán bất cứ vật gì đã sưu tập được".

Trong kho cổ vật của ông Sùng còn có bộ sưu tập đồ trang sức bằng ngọc, những chiếc khuyên tai, vòng tay, dây chuyền làm bằng mã não được tìm thấy ở những ngôi mộ Chăm cổ nằm rải rác trên vùng cát Cẩm Hà. Nhưng theo ông: "Trong hàng nghìn cổ vật hiện đang lưu giữ tại nhà tôi có gần một nửa là của gia bảo. Số cổ vật này được cất giữ và lưu truyền từ đời ông tổ Diệp Ngô Xuân (gốc người tỉnh Quảng Đông, Trung Quốc) của tôi". Và ông kể: "Ngày tôi còn bé, ông nội tôi là Diệp Khải Minh thường hay nhắc đến câu chuyện thời ông tổ Diệp Ngô Xuân của chúng tôi đưa gia đình rời quê hương đến mảnh đất bên bờ sông Hoài này lập nghiệp vào cuối năm Hàm Phong thứ 6 (Bính Thìn - 1856), hành trang mang theo là một số đồ thờ tổ tiên và vật dụng gia đình. Con cháu dòng họ Diệp vốn mang trong mình dòng máu thích sưu tầm đồ cổ nên các bảo vật gia truyền luôn được bổ sung với nhiều đồ vật quý hiếm từ nhiều triều đại khác nhau...". Và cho đến thời ông Sùng thì kho tàng cổ vật ấy càng giàu thêm lên bởi ông bắt đầu thích sưu tầm và chơi đồ cổ từ thuở nhỏ. Vốn kiến thức về đồ cổ của ông cũng nhân lên tỷ lệ thuận với số cổ vật mà ông sưu tập được.

"Có thể nói là tôi gặp may - ông nói tiếp - Không phải mất công kiếm tìm đâu xa, chỉ ở ngay Hội An thôi nên chịu khó tìm kiếm sẽ không thiếu bất cứ một loại cổ vật nào. Cảng thị của phố Hội này là nơi giao lưu buôn bán sầm uất của nhiều quốc gia từ thời nhà Nguyễn kia mà". Cũng theo ông, trong lòng đất Hội An "còn chứa đựng nhiều cổ vật quý hiếm mà chỉ ở Hội An mới có".

Trong tủ sách cổ của ông là các ấn phẩm của triều Nguyễn và các tấm chiếu, biểu còn nguyên dấu triện đỏ (dù đã được viết cách đây hàng thế kỷ) mà ông đã mua và sưu tập được từ nhiều người quen ở Huế.

Không lâu nữa, bảo tàng tư nhân của nhà họ Diệp sẽ trở thành một nơi tham quan và nghiên cứu, tìm hiểu về văn hóa Hội An.